

Eesti Arstide Liidu üldkogu avaldus

Vananeva ja kahaneva rahvastikuga väikeriigis peaks olema tähtis iga inimese käekäik ja tervis. Meie majanduse areng sõltub oluliselt rahva tervisest. Terved inimesed panustavad majandusse ning ühiskond ei pea kandma suuri sotsiaalkulutusi nende toimetulekuks. Teadusuuringud kinnitavad, et kolmandik kuni pool majanduskasvust tuleneb rahvastiku tervisekapitalist, inimeste kehva tervis aga toob majanduskahju kuni 15% sotsiaalmajanduse kogutoodangust.

Maailma terviseorganisatsiooni uuringute järgi on olulisemad tervisemõjurid sotsiaalne ebavõrdsus, laste vaesus ja tervistkahjustavad ained, eriti alkohol. Suurema ebavõrdsusega riikides on väiksem tootlikkus, majanduskasv ja heaolu. Vaesuses kasvanud lapsed vajavad täiskasvanuna oluliselt suuremaid tervishoiu- ja sotsiaalkulutusi ega suuda piisavalt panustada majandusse. Maksupoliitika ja sotsiaalsüsteemi muudatustega on võimalik sotsiaalset ebavõrdsust ja laste vaesust vähendada ning luua eeldused tervema põlvkonna kasvamiseks.

Alkoholi tarvitamisega otseselt seotud haigustest ja vigastustest tingitud kulud on Eestis kuni 820 miljonit eurot aastas. Neid kahjusid saab vähendada, kehtestades mõjuvad piirangud alkoholi reklaamile ja müügile ning tõstes oluliselt aktsiisi.

Eesti inimesed elavad tervena vähem aastaid kui teised eurooplased. Riigi arenguks on vaja investeerida tervisesse. Rahva tervise parandamiseks ei piisa ainult inimeste hoiakute ja tervisekäitumise muutumisest. Tervise edendamises ja haiguste ennetamises tuleks keskenduda tõenduspõhiste terviklahendustele.

Hea ja kättesaadava arstiabi ja rehabilitatsiooniga on võimalik vähendada kergete terviseprobleemide süvenemist, parandada krooniliste haigete elukvaliteeti ja taastada nende töövõimet. Meil on ligi 80 000 ravikindlustamata inimest, kes saavad ainult vältimatut abi, ravijärjekorrad ületavad lubatud piire ja ravimata hambad põhjustavad raskeid tüsistusi. Jättes tegemata vajalikud kulutused, tekitab riik tulevikus teadlikult hoopis suuremaid tervishoiukululusid, mis oleksid välditavad. Euroopa riigid kulutavad tervisele keskmiselt 9,5% SKP-st. Euroopa Liidu pingerea viimastena on Eesti ja Rumeenia tervishoiukulude osakaal ainsatena viie protsendi sees SKP-st.

Riigikontrolör tõdes oma aastaaruandes, et avaliku arutelu puudumine tervishoiu edaspidiste võimaluste üle ja ravikindlustuse rahastamise jätkusuutlikkust tagavate põhimõteteliste otsuste edasilükkamine on toonud kaasa olukorra halvenemise tervishoius.

Arstkond ühineb Riigikontrolli seisukohaga ja kutsub valitsust ja riigikogu edasilükkamatult tegema rahva tervise parandamiseks ja tervishoiusüsteemi püsimiseks vajalikke otsuseid.

Tallinnas 29.11.2014

Eesti Arstide Liidu üldkogu